

ICCJ – Traducător autorizat. Condiții pentru obținerea acestei calități

Legislație relevantă:

Legea nr. 178/1997, art. 3

Absolvirea în străinătate a unei instituții de învățământ superior juridic într-o limbă de circulație internațională, face ca cererea de eliberare a autorizației de traducător și interpret pentru respectiva limbă, să îndeplinească cerințele legale impuse de art. 3 din Legea nr. 178/1997 pentru soluționarea favorabilă a acestei cereri, astfel încât condiția impusă de Ministerul Justiției privitoare la recunoașterea diplomei de către Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor din Cadrul Ministerului Educației și Cercetării este nejustificată. O asemenea echivalare ar fi fost necesară numai dacă persoana solicitantă ar fi urmărit ca în temeiul diplomei obținute în străinătate să exercite profesia de jurist pe teritoriul României.

Decizia nr. 1265 din 8 martie 2012

Prin Sentința nr. 4732 din 24 noiembrie 2011, Curtea de Apel București- Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a admis, în parte, acțiunea formulată de reclamanta NE, în contradictoriu cu pârâțul Ministerul Justiției, obligând pârâțul să elibereze reclamantei autorizația de traducător și interpret pentru limba franceză, în termen de 15 zile de la rămânerea irevocabilă a hotărârii, sub sancțiunea unei amenzi de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere, aplicabilă conducătorului pârâtului.

Pentru a pronunța această sentință, instanța a reținut în

esență că reclamanta NE a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Ministerul Justiției, obligarea pârâtului la eliberarea autorizației de traducător și interpret pentru limba franceză, sub sancțiunea amenzii prevăzute de art. 24 alin. 2 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ , precum și la repararea pagubei materiale cauzate prin nesoluționarea în termenul legal a cererii de eliberare a autorizației de traducător și interpret de limba franceză.

Problema de drept care trebuia lămurită în cauză, pentru a se putea aprecia asupra caracterului justificat sau nejustificat al refuzului pârâtului de a da curs cererii de eliberare a autorizației pentru reclamantă, exclusiv în baza actelor depuse de aceasta în susținerea cererii, este aceea dacă pentru obținerea autorizației de traducător și interpret de limba franceză este sau nu necesară echivalarea diplomei eliberată reclamantei de către Universitatea Paris 1 Pantheon Sorbonne.

Judecătorul fondului a mai reținut că instituția de învățământ superior absolvită de reclamantă este una de profil juridic, a cărei echivalare ar fi necesară în măsura în care reclamanta ar urmări, în temeiul acestei diplome, exercitarea profesiei de jurist pe teritoriul României, însă ceea ce urmărește să probeze reclamanta este întrunirea ipotezei normei legale cuprinsă în art. 3 lit. c teza a II-a din Legea nr. 178/1997, anume că *„posedă o diplomă de licență ori echivalentă care atestă că a absolvit un institut de învățământ superior în limba străină pentru care solicită autorizarea”*.

Concluzionând, instanța a constatat că pentru a se proba exclusiv absolvirea unui instituții de învățământ superior în limba franceză, doar pentru autorizarea ca interpret/traducător pentru limba franceză, nu se impune echivalarea diplomei reclamantei, astfel că refuzul pârâtului de autorizare în lipsa echivalării, este unul nejustificat.

Împotriva Sentinței nr. 4732 din 24 noiembrie 2011 a Curții

de Apel București, au formulat recurs reclamanta NE și pârâtul Ministerul Justiției.

Cererea de recurs formulată de reclamanta **NE** a fost întemeiată pe dispozițiile art. 304 pct.7 Cod procedură civilă cu referire la art. 261 pct.5 din Codul de procedură civilă, precum și pe dispozițiile art. 304 pct.9 Cod procedură civilă, ambele critici vizând exclusiv capătul doi din acțiune privitor la repararea pagubei materiale ce i-a fost cauzată reclamantei prin nesoluționarea în termen legal a cererii de autorizare ca traducător și interpret de limba franceză și, în consecință, împiedicarea exercitării activității în discuție care este remunerată potrivit Ordinului MJ nr. 772/2009.

Recurenta-reclamantă a apreciat că în considerentele sentinței atacate nu se regăsește nici un element de drept sau de fapt care să justifice respingerea cererii de daune.

În ce privește motivul de recurs prevăzut de art. 304 pct.9 Cod procedură civilă, recurenta a arătat că au fost ignorate dispozițiile art. 998-999 Cod civil precum și a art. 1084 Cod civil norme care obligă la repararea integrală a prejudiciului cauzat prin fapta ilicită, mai exact la acoperirea prejudiciului efectiv *damnum energens*) dar și la beneficul nerealizat (*lucrum cessans*). Or, instanța de fond a constatat că acest capăt de cerere se impune a fi respins deoarece reclamata nu ar fi dovedit caracterul cert al invocatului prejudiciu, mai exact faptul că ar fi realizat efectiv activitatea de interpret traducător, deși a menționat recurenta, întrunea și întrunește toate condițiile executării acestei activități, în conformitate cu art. 2 și art. 5 din Legea nr. 178/1997.

Criticile recurentului-pârât Ministerul Justiției au fost subsumate motivului de recurs prevăzute de art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, considerând că soluția primei

instanțe este nelegală ca urmare a interpretării și aplicării greșite a prevederilor Legii nr. 178/1997 (art. 3) și a Regulamentului de aplicare a Legii nr. 178/1997 aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 1054/C/27 iulie 2005 care în art. 3(5) stabilește că „În situațiile prevăzute la art. 3¹ (2) din lege, diploma de licență sau echivalentă va fi recunoscută de către Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor din cadrul Ministerului Educației și Cercetării”. Potrivit art. 3¹ (2) din Legea nr. 178/1997 „Cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European ori ai Confederației Elvețiene pot fi autorizați ca traducători și interpreți în aceleași condiții ca și cetățenii români, putând dovedi îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 3 lit. c), e) și f) și cu documente emise/eliberate de autoritățile din statul membru de origine sau de proveniență.”

În raport de dispozițiile legale citate, recurentul a considerat că acestea, chiar dacă se referă la cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European ori ai Confederației Elvețiene, se aplică și speței de față, deoarece atâta timp cât în privința celor menționate este obligatorie recunoașterea diplomei de licență sau echivalentă și în privința cetățenilor români va fi obligatorie echivalarea aceleiași diplome, rațiunea fiind aceeași.

A mai adăugat recurentul că necesitatea echivalării este dată de faptul că diploma care atestă absolvirea unui institut de învățământ superior în limba străină este eliberată ca urmare a efectuării studiilor în străinătate, chiar dacă reclamanta exercită profesia juridică în baza unei diplome de licență eliberată în România.

Recursurile sunt nefondate:

Considerentele sentinței aflate în control judiciar

demonstrează că instanța de fond a arătat toate argumentele de fapt și de drept care au stat la baza analizei acțiunii în contencios administrativ, în întregul ei, formulate de reclamanta NE, cât și a apărărilor pârâtului Ministerul Justiției, iar împrejurarea că recurenta-reclamată este nemulțumită de soluția la care s-a ajuns în privința cererii de reparare a pagubei materiale cauzate prin nesoluționarea în termenul legal de autorizare ca traducător și interpret de limbă franceză, nu atrage incidența motivului de nelegalitate prevăzut la art. 304 pct.7 Cod procedură civilă („când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se sprijină sau când cuprinde motive contradictorii ori străine de natura pricinii”).

Evaluarea cererilor reclamantei s-a făcut în raport de probatoriul administrat și al reglementărilor legale aplicabile, Înalta Curte împărtășind concluzia la care instanța fondului a ajuns și neobservând elemente de natură a conduce la reformarea sentinței pronunțate.

Nefiind contestată situația de fapt detaliată în sentința recurată s-a remarcat că problema centrală a cauzei o reprezintă stabilirea dacă pentru obținerea autorizației de traducător și interpret de limbă franceză este sau nu necesară echivalarea diplomei eliberată de Universitatea Paris 1 Pantheon Sorbonne în favoarea reclamantei, deci de a stabili dacă refuzul pârâtului de a da curs cererii ce i-a fost adresată la data de 29 iulie 2010 este unul justificat sau nu. Pentru a se da un răspuns acestei probleme s-a procedat la analiza din perspectiva art. 3 din Legea nr. 178/1997 pentru autorizarea și plata interpreților și traducătorilor folosiți de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul Național Anticorupție, de organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, de birourile notarilor publici, de avocați și de executori judecătorești, cu accent pe cerința prevăzută

la lit. c) teza a II-a din textul legal indicat: „posedă o diplomă de licență ori echivalentă din care rezultă specializarea în limba sau în limbile străine pentru care solicită autorizarea ori care atestă că a absolvit un institut de învățământ superior în limba străină pentru care solicită autorizarea sau posedă o diplomă de bacalaureat ori echivalentă din care rezultă că a absolvit un liceu cu predare în limba străină sau în limba minorităților naționale pentru care solicită autorizarea ori este atestat de către Ministerul Culturii și Cultelor ca traducător pentru specialitatea științe juridice, din limba română în limba străină pentru care solicită autorizarea și din limba străină în limba română”.

Luând în calcul și motivul invocat de pârât și încercarea de a-și justifica refuzul unui răspuns favorabil la cererea reclamantei, anume necesitatea echivalării diplomei reclamantei, instanța fondului a lămurit că rațiunea echivalării studiilor superioare juridice la Universitatea paris 1 Pantheon Sorbonne cu studiile superioare juridice la o universitate din România, care ar presupune analiza comparativă a curriculei, a programelor analitice ale cursurilor efectuate, nu se verifică în privința autorizării ca interpret traducător.

Rezumând ampla analiză asupra solicitării reclamantei, judecătorul fondului a considerat în mod just că urmare absolvirii unei instituții de învățământ superior –indiferent de profil – în limba franceză nu mai este necesară echivalarea la care trimite Ministerul Justiției prin invocarea Regulamentului aprobat prin Ordinul nr. 4022/14 mai 2008 al ministrului educației, cercetării și tineretului, care privește organizarea și funcționarea Centrului Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor și a Metodologiei de recunoaștere și echivalare a diplomelor, certificatelor și titlurilor științifice.

O asemenea echivalare ar fi fost însă absolut necesară numai

dacă reclamanta ar fi urmărit ca în temeiul diplomei obținute în Franța să exercite profesia de jurist pe teritoriul României, ceea ce nu este însă cazul.

În acest context, corect s-a reținut că sunt incidente dispozițiile art. 2(1) lit.i) din Legea nr. 554/2004, în sensul că există un refuz nejustificat al pârâtului de a da curs solicitării reclamantei, ceea ce a condus la aplicarea dispozițiilor art. 18(1) raportat la art. 1(1) din Legea nr. 554/2004, respectiv la obligarea Ministerului Justiției de a elibera reclamantei autorizația de traducător și interpret pentru limba franceză, fixând în același timp în conformitate cu art.18(6) și un termen pentru executarea obligației și posibilitatea aplicării amenzii prevăzute de art. 24(2) din același act normativ în cazul neexecutării obligației .

În privința cererii reclamantei ca pârâtul să-i repare paguba creată prin refuzul nejustificat de eliberare a autorizației, soluția primei instanțe este de asemenea corectă și legală, întrucât prejudiciul este unul prezumat și nu unul cert, neexistând elemente pe baza cărora să se stabilească realizarea efectivă a activității de interpret/traducător de către reclamantă.

Practic, prejudiciul suferit nu este posibil a fi evaluat având în vedere dispozițiile art. 15(2) din OMJ nr. 1054/2005 „desemnarea interpreților și a traducătorilor de către organele prevăzute la alin.(1) se face dintre persoanele autorizate, prevăzute în listele întocmite potrivit art. 5 din lege, prin încheiere sau prin ordonanță, după caz. Prin aceeași încheiere sau ordonanță se stabilesc: obiectul prestației, termenul, condițiile de efectuare a acesteia, tariful aplicabil, precum și alte elemente necesare efectuării lucrării”.

De altfel, Înalta Curte apreciază că obligarea autorității pârâte la emiterea autorizației în temeiul Legii nr.

178/1997 modificată și completată, într-un termen strict și sub sancțiunea amenzii prevăzute de art. 24(2) din Legea contenciosului administrativ reprezintă , până la urmă, o reparație echitabilă oferită recurente-reclamante al cărei demers judiciar a fost cauzat în mod evident de exprimarea explicită, cu exces de putere, a voinței Ministerului Justiției de a nu-i rezolva cererea de eliberare a autorizației de traducător și interpret pentru limba franceză.